

NEKOLIKO PROSUDBENIH GLEDIŠTA

1. Malo je tko kod nas unio važnu riječ koja je ispuštena u hrvatskom prijevodu III. euharistijske molitve. Tu se poslije posvećenja moli za Crkvu na zemlji: za hijerarhiju i narod, kao da su to dvije odijeljene cjeline. Latinski tekst (v. hrvatski *Rimski misal*, str. 930) ima "omni populo", dakle *sa svim narodom zajedno*. Od Krista ustanovljena hijerarhija ima smisla koliko je uzeta iz Božjega naroda i njemu služi, počevši od onoga koji se naziva "sluga slugu Božjih". I Drugi vatikanski sabor u dogmatskoj konstituciji o Crkvi najprije govori o Božjem narodu, a zatim o onima koji ga predvode. Vjernici su s hijerarhijom bitno i egzistencijalno povezani, a tako i ona s njima, te je dobro da se to i u molitvi istakne.

2. Poznat je propis (kan. 534 Crkvenog Zakonika) da župnik svake nedjelje i zapovijedana blagdana svetu misu (redovito "župsku") slavi i namjenjuje za povjerene mu duše, a ne za bilo koju drugu glavnu namjenu. A dogodi se više puta da se, čak i kod misnoga radio prijenosa, kod spomena za pokojne svećenik *glasno i poimence spomene nekoga pokojnika(-cu)*, za što je primljena određena milostinja. U najmanju ruku, tko tako čini očito pokazuje *manjak svoga liturgijskog ukusa*. Sada se vrlo prikladno radiom, nedjeljom u 11 sati, prenosi misno slavlje iz neke zagrebačke crkve ili okoline, pa je još važnije na to paziti. Usput: iako smo se oslobodili misnoga crnog ruha, mnogima je, ne samo vjernicima, još uvijek misa previše obojena smrću. Vidi o tome vrlo vrijedan članak I. Šaška u 1. br. ovogodišnjeg "Vjesnika đakovačke i srijemske biskupije", osobito str. 24-26. Kada će vjernici početi tražiti svetu misu ne samo za svoje pokojne, kojih je vječna sudbina već riješena, a nas živih još nije?

3. Uz činjenicu, kako je već godine 1947. papa Pio XII. u enciklici "Mediator Dei" dva puta preporučio da se vjernici pričestuju po mogućnosti hostijama koje su *posvećene kod mise u kojoj sudjeluju*, ipak se često posvećuje pun veliki ciborij s česticama koje će se dijeliti danima, a negdje i tjednima. Netko reče: malo se čuje I. i IV. euharistijska molitva možda i zato jer one kažu: "pričesnici *ove* žrtve

... svi pričesnici *ovog* jednog kruha i kaleža”; kao što i malo tko uči narod da odgovara 2. usklik nakon posvećenja. Od bitne je važnosti da se svi naučimo što više svoj život, rad i trpljenje povezivati s Kristom i našom žrtvom te njezinim žrtvenim blagovanjem. Onda će biti sve manje onih za koje je jednom glasno rečeno kako samo “gutaju hostije”, a po ponašanju im se ne vidi da su se toga dana pričestili.

4. Kasno ćemo doći do stalnih đakona, koje imaju mnogo manji narodi od našega, kada se zna dogoditi da je kod nekoga “slavlja” prisutan zaređeni *đakon* i u “povorci” se vidi u dalmatici, ali ne nosi Evanđelistar, ne pjeva Evanđelje, kod zaključka euharistijske molitve ne drži uzdignut kalež kao glavni celebrant patenu s hostijom ... Tko istinski želi dublju liturgijsku obnovu pobrinut će se da više šuta pogleda Opće ustrojstvo Rimskoga misala, tako bogate “Prethodne upute” u sve sakramente i “Opće ustrojstvo Časoslova”, a u ovom slučaju OURM br. 127-141. Nitko u Crkvi ne smije zanemarivati izričite propise, jer inače neka se ne čudi, što je nedavno kard. Daneels napisao, da su neki od robova rubrikâ postali njihovi gospodari, te im misno slavlje služi za priređivanje svoga “spektakla” (ili, kako se za mnoge u SAD kaže, svoga “šoa”).

5. Često se zaboravlja da je “razvodnjavanje evanđelja” uvelike započelo kada su prestali progoni Crkve i Konstantin crkvena vrata otvorio masama. Naši su biskupi odredili koliko mora trajati i kako se obavlja *priprema odraslih na sveto krštenje*. Kod toga nije važna samo temeljita vjerska i posebno liturgijska pouka, nego katekumen (i muškarac!) treba stvarno pokazati da želi s Božjom pomoći vjerski i živjeti. U to nužno spada i nedjeljno sudjelovanje kod misne žrtve, što pravi vjernici ne smatraju dužnošću nego posve nezasluzenom povlasticom. Jesu li oni koji nakon krštenja svake nedjelje ne sudjeluju kod misne žrtve (a kažu da je takvih kod nas ne malen broj ...) osim poznavanja najpotrebnijih vjerskih istina, dali prije krštenja svjedočanstvo i svoga kršćanskog života?

Pada mi na pamet: možda bi bilo dobro, u pojedinom slučaju, najprije nekoga svečano samo krstiti, a onda ga kasnije pripustiti svetoj potvrdi i pričesti. Stari su taj teški problem rješavali tako da su im dugačke mistagoške kateheze govorili nakon sakramenata kršćanske inicijacije. I tu bi samo postupnost bila na mjestu.

Martin Kirigin